

Handläggare
Davidsson Per
Jo Linder Roger

Datum
2014-05-12

Diarienummer
KSN-2013-0400
KSN-2013-0546
KSN-2013-1453

Kommunstyrelsen

Motion av Ilona Szatmári Waldau m fl. (alla V) om att avskaffa organisationen med uppdrags- och åtagandemodellen, motion av Marlene Burwick och Erik Pelling (båda S), dags för en översyn av kommunens organisation, samt motion av Frida Johnsson (MP) om alternativ till new public management

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionerna med hänvisning till föredragningen i ärendet

Ärendet

I ärendet behandlas tre motioner som är kopplade till arbetet med kommunens organisation.

Ilona Szatmari Waldau m fl. (alla V) föreslår i motion, väckt vid fullmäktiges sammanträde den 25 februari 2013, att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och föreslå en rak nämndorganisation utan uppdrag/åtagande i syfte att byta organisation senast vid årsskiftet 2014/15. Motionen återges i **bilaga 1**.

Marlene Burwick och Erik Pelling (båda S) föreslår i motion, väckt vid fullmäktiges sammanträde den 25 mars 2013, att en parlamentarisk organisationsöversyn tillsätts som med hjälp av sakkunniga och nödvändigt tjänstemannastöd får i uppdrag att innan valet 2014 återkomma med eventuella förslag till förändringar av kommunens organisation. Motionen återges i **bilaga 2**.

Frida Johnsson (MP), föreslår i motion, väckt vid fullmäktiges sammanträde den 25 november 2013, att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur andra förvaltningsmodeller, såsom Public Value Theory eller Network Governance, skulle kunna användas i Uppsala kommuns verksamheter, samt i samband med organisationsöversynen komma med förslag om en förändrad styrmodell. Motionen återges i **bilaga 3**.

Föredragning

När kommunstyrelsen till kommunfullmäktige i april 2014 redovisade de motioner som väckts till och med 2013 och som inte behandlas av kommunfullmäktige, anförde kommunstyrelsen att dessa motioner avvaktar arbetet med kommunens organisation.

Kommunstyrelsen gav den 6 november 2013 i uppdrag till arbetsutskottet att återkomma med förslag till ny nämndorganisation till 2015. Det förslaget föreligger nu och behandlas av kommunfullmäktige parallellt med detta ärende.

Motionen (S) tar upp former för en organisationsöversyn.

Arbetet inleddes med ett brett upplagt seminarium i januari månad med samtliga nämnders presidier och chefer. Förslaget har efter att ha behandlats av arbetsutskottet remitterats till berörda nämnder och partigrupperna.

Vad gäller motionen av Ilona Szatmari Waldau m fl. (alla V) har kommunens nuvarande styrmodell provats ingående i arbetet. Förslaget, som utvecklas i ärendet, innebär att nuvarande Styrelsen för Vård och Bildning ersätts med Styrelsen för Vård och omsorg. Ansvar för den pedagogiska verksamheten och kultur- och fritidsverksamheten flyttas till utbildningsnämnden respektive kulturnämnden. De sociala nämnderna omstruktureras genom att åldersperspektivet upphör för nuvarande barn- och ungdomsnämnden och nämnden för hälsa och omsorg. De föreslagna nya nämnderna, äldrenämnden, socialnämnden och omsorgsnämnden behåller sina roller som uppdragsnämnder.

Frida Johnsson (MP) tar i sin motion upp ett annorlunda angreppssätt som innebär att organisationsarbetet ska ta sin utgångspunkt i andra förvaltningsmodeller. Det genomförda arbetet har istället utgått från den nuvarande organisationen och de erfarenheter som vunnits. Det beslut som nu kommunfullmäktige föreslår ta innebär en ny nämndstruktur som bedöms vara bättre rustad att leda kommunen och möta de många utmaningar som finns. Hur kommunen styr verksamheterna på olika sätt, till exempel genom IVE och de olika sätten på vilka verksamheterna följs, behöver hela tiden utvecklas.

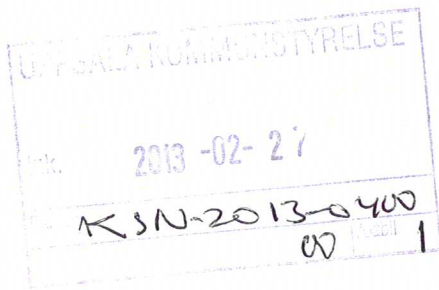
Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Bitr stadsdirektör

Motion till Kommunfullmäktige

Om att avskaffa organisationen med uppdrags- och åtagandemodellen

2013.02.25

Det är nu 10 år sedan som kommundelsnämnderna lades ned. Det som bevarades vid organisationsförändringen var köp- och säljmodellen, eller uppdrag-åtagande som nu är det officiella namnet, dvs. en stor byråkratisk organisation där tjänstemän förhandlar med tjänstemän.

Det är inte ovanligt att en politisk nämnd fattar ett beslut som sedan går genom flera tjänstemän innan det landar i verksamheten. Det är i en sådan modell som t.ex. Äldrenämnden inte kan återta en dåligt fungerande upphandlad verksamhet i egen regi för att man först måste förhandla med en produktionsnämnd. Det är i samma politiska modell som medborgare kan bli skickade mellan olika kontor och verksamheter utan att någon anser sig vara rätt instans.

En annan effekt av modellen är att politiker i uppdragsnämnder kan ha dåliga kunskaper om själva verksamheten. Man är med fram till uppdraget men vet inte vad som händer med uppdraget eller vad uppdraget får för konsekvenser förrän senare när uppföljning görs.

När uppdragsnämnder inte är nöjda med hur produktionsstyrelserna hanterar uppdragen tar uppdragsnämnderna över ansvaret, så har skett med bl.a. barnomsorgsadministrationen och biståndshandläggare. Förändringar sker på marginalen hela tiden. I samtal med uppdragsnämndsrepresentanter märker man att de ofta går in och pratar om hur saker ska utföras istället för vad som ska utföras, vilket är uppdragsnämndernas roll. Representanter för uppdragsnämnderna visar frustration över uppdelningen och Kulturnämnden har t.o.m. bett om att få slippa modellen.

Produktionsnämnderna (styrelserna) har signalerat problemet som uppstår när man ska arbeta bolagsliknande och konkurrera men tvingas ta ansvar för de områden som är olönsamma för de privata konkurrenterna. I nedskärningstider sänker uppdragsnämnderna ersättningen men inte ambitionsnivån och överlåter då till produktionsnämnden (som ska jobba

som en bolagsstyrelse) att fatta beslut om hur och var nedskärningarna ska ske. Uppdragspolitikerna frånhänder sig på så sätt ansvaret för sin politik och när kritik kommer hänvisar uppdragspolitikerna till produktionen som i sin tur hänvisar tillbaka till uppdragsnämnderna.

Produktionsnämndernas signaler om att det inte går att konkurrera när man har ansvar för olönsamma verksamheter och när effektivitet och konkurrens går ut över samhällsnyttan måste tas på allvar. Vi föreslår att styrmodellen avskaffas och att en rak nämndorganisation där en och samma nämnd har ansvar både för beslut och för genomförande införs. En modell där t.ex. Äldrenämnden skulle kunna överta en upphandlad verksamhet i egen regi med kort varsel eftersom nämnden själv ansvarar för driften av särskilda boenden.

I januari 2008 kom Örebro universitet med sin utvärdering av den nya nämndorganisationen i Uppsala kommun. Utvärderingen har i mycket begränsat omfattning använts som ett verktyg för förändring av styrmodellen.

För oss är det självklart att en organisationsmodell ska bygga på att varje del i organisationen har kunskaper och känner ansvar, där besluten tas nära den verksamheten eller de människor som påverkas av besluten. Därför föreslår vi en avveckling av den nuvarande organisationen.

Vi är också övertygade om att en sådan förändring skulle innebära ett bättre förvaltande av skattemedel. När färre jobbar med kontrakt och förhandlingar, när det inte längre behövs en chef på uppdragssidan och motsvarande på åtagandesidan borde mer resurser kunna läggas på själva verksamheten istället för byråkrati.

Vi föreslår fullmäktige besluta

Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda och föreslå en rak nämndorganisation utan uppdrag/åtagande i syfte att byta organisation senast vid årsskiftet 2014/2015

Vera S. Winder
Emma Walby
Gill Taglem
Jeannette Escanilla
Edip Atay
Huseyin Alpergin

Uppsala 2013-03-26

Kommunfullmäktige i Uppsala

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2013 -03- 27
Diariernr.	KSN-2013-0546
ÖO	Aktbil. 1

Motion till kommunfullmäktige

Dags för en översyn av kommunens organisation!

Den 1 januari 2003 ersattes kommundelsnämnderna och den dåvarande beställarutförarorganisationen av en ny nämnd- och förvaltningsorganisation med uppdragsnämnder och produktionsstyrelser. Syftet var att få till en konsekvent ansvarsfördelning mellan kommunledning, uppdragsgivande nämnder och tjänsteproducerande nämnder.

Under perioden 2004-2008 lät kommunen Örebro universitet utvärdera organisationen. Utvärderingens slutsatser är fortfarande relevanta och utgör ett värdefullt underlag den dag organisationen ses över.

Erfarenheter kan också hämtas från kommuner som Västerås och Linköping som har en organisation som liknar den i Uppsala kommun men som nyligen, efter gjorda utredningar, genomfört förändringar.

En organisation får aldrig bli statisk. Idag, efter 10 år med nuvarande organisation, är det naturligt att genomföra en genomgripande översyn av kommunens organisation. Är den ändamålsenlig och uppfyller den de krav som kan ställas vad gäller transparens, demokrati och effektivitet?

Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

Att tillsätta en parlamentarisk organisationsöversyn som med hjälp av sakkunniga och nödvändigt tjänstemannastöd får i uppdrag att innan valet 2014 återkomma med eventuella förslag till förändringar av kommunens organisation.

Socialdemokraterna

Marlene Burwick
Kommunalråd (S)

Erik Pelling
Kommunalråd (S)

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2013-11-19
Direktör	KSN-2013-1453
	00 Akbil. 1

Motion till Uppsala kommunfullmäktige

Alternativ till New Public Management

Ett problem i dagens välfärdssektor är att en betungande byråkrati tar alltför mycket tid från personal i välfärden som lärare eller socialarbetare. Idag ser vi hur lärare tvingas använda allt mer arbetstid till administrativa uppgifter istället för till undervisning med sina elever eller hur socialarbetare är mer upptagna av att uppfylla mål och dokumentera detta än att hjälpa sina klienter.

Den dominerande styrmodellen i offentlig verksamhet är för tillfället ekonomibaserad mål- och resultatstyrning - New Public Management. Sambandet mellan införandet av mål- och resultatstyrning å ena sidan, och den växande byråkratin å den andra, har under senare tid fått allt mer uppmärksamhet. Mål- och resultatstyrning innebär att verksamheterna systematiskt styrs mot mätbara mål, som följs upp och utvärderas och att resursfördelning knyts till måloppfyllelsen. Detta arbetssätt kräver en omfattande kontroll och dokumentation, i syfte att kontrollera hanteringen av ekonomiska resurser och utvärdera om målen har uppfyllts. Dokumentationen tar tid och kraft i anspråk från personalen men påverkar också hela deras yrkesroll och handlingsutrymme. När mätbara mål står i fokus får professionella värderingar och yrkesetik stå tillbaka. Istället blir ekonomiska incitament och administrativa rutiner det centrala.

I ljuset av de problem som har kommit av den nya resultatstyrningen i välfärden är det angeläget att Uppsalas organisation och styrmodeller revideras och utvecklas. Den växande byråkratin, som präglas av hård styrning och kontroll, innebär ett hot mot kvaliteten i välfärden och ekonomin. Den utgör också på sikt ett hot mot utförarnas och professionens autonomi och den yrkesetik och det professionella omdöme som ytterst avgör hur väl personal kan hantera komplexa problem i en ständigt föränderlig miljö.

Det finns alternativa styrmodeller. En sådan är Public Value Theory som understryker vikten av politisk styrning och insyn men också vikten av att involvera professionen, med målet att förse befolkningen med högkvalitativa samhällstjänster utifrån begränsade resurser. En annan alternativ styrmodell är så kallad Network Governance där både medborgarna och professionerna spelar en mer aktiv roll i utformningen av välfärdstjänster, vare sig dessa produceras i offentlig eller privat regi.

Därför yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar

att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda hur andra förvaltningsmodeller, såsom Public Value Theory eller Network Governance, skulle kunna användas i Uppsala kommuns verksamheter, samt i samband med organisationsöversynen komma med förslag om en förändrad styrmodell

Uppsala 19 november 2013

Frida Johnsson (MP)